

[Ib Thyregod.]

dige lighed mellem de to former for virksomhed. Det er sådan, at vi i en nær fremtid formentlig står foran en tilslutning til fællesmarkedet, og det er da naturligt, at man forsøger at forøge den effektivitet, som butikshandelen i det hele har, så meget som muligt, at man giver bedst mulige afskrivningsmuligheder og søger at skabe lighed på dette område. Aktieselskabsbeskatningsloven er som nævnt ikke tilfredsstillende. Når jeg nævnte dette spørgsmål før med det 5 pct.s fradrag i stedet for det nuværende 2½ pct.s fradrag, var det ikke noget, der specielt har relation til kooperationen; det har relation til hele aktieselskabsområdet, hvor man i virkeligheden gennemfører en dobbeltbeskatning, en dobbeltbeskatning, som må siges at være urimelig i den konkurrence, vi kommer i, når vi kommer i fællesmarkedet.

En anden ting, jeg gerne vil nævne i denne forbindelse, er spørgsmålet om kapitalvindingsskat for aktieselskaber. Vi er omtrent det eneste land i Europa, der har en sådan kapitalvindingsskat. Hvis der er tale om udenlandske investeringer, vil disse udenlandske aktionærer ikke i deres hjemland blive beskattet på samme måde som danske aktionærer, og det kan ikke være rimeligt at have denne forskel. Også dette er et spørgsmål, der må løses i forbindelse med tilslutningen til fællesmarkedet.

Jeg håber, det ud fra de principielle synspunkter, jeg har anført, vil være muligt under det udvalgsarbejde, som nu forestår, at finde frem til en tilfredsstillende løsning i spørgsmålet om kooperationsbeskatningen.

Fanger: Det vil være naturligt først at se historisk på hele spørgsmålet om kooperationsbeskatning. I 1934 nedsattes den første kommission med den opgave at finde frem til de kooperative virksomheders rette beskatning. Den afsluttede 3 år efter sit arbejde uden at være nået til enighed om et forslag. I mellemtiden fortsatte den skattemæssige forvaltning af kooperationen, og gennem en konsekvent og stædig afvisen af enhver form er det lykkedes kooperationen gennem snart 30 år at undgå en beskatning, der går ud over det rent sym-

bolske. Men medens der i 1930'erne endnu med nogen ret kunne anføres visse historiske forhold som støtte for en lempeligere beskatning af kooperationen, så er forholdene i 60'erne ganske løbet fra denne situation. Skattestrykket er steget enormt. I 1934 betales der f. eks. kun 100 mill. kr. i samlet direkte skat til staten, men i 1961 var tallet vokset til 4000 mill. kr. Skatten af den private erhvervsvirksomhed er vokset vældigt, og kooperationen er i samme tid også vokset vældigt, to forhold, som næppe er uden forbindelse med hinanden, da skattefrihed — eller noget, der næsten har karakter af en sådan — jo giver en enorm fordel i konkurrencen. I 1946 nedsattes atter en kommission, hvis arbejde heller ikke førte til resultater. I 1956 nedsattes en ny alsidigt sammensat kommission, som med sine betænkninger afgav den mest udførlige redegørelse med statistisk dokumentation af kooperationens skatteprivilegium. Man vægrer sig ved at tro, at det skulle være muligt for kooperationen også fortsat at opretholde sit aldeles forhistoriske skatteprivilegium, som efterhånden nærmer sig enevældens skattefritagelse for visse grupper i samfundet.

Striden om kooperationens rette beskatning har sin rod tilbage til de kooperative foreningers oprettelse her i landet. Brugsforeningerne var dengang snævre sammenslutninger af forbrugere, som fandt ud af, at de kunne skaffe sig forbrugsvarer billigere, når de i fællesskab indkøbte varer i større kvanta og derefter individuelt aftog disse varer i deres brugsforeninger. Når året så var gået, blev overskuddet i form af dividende udloddet i forhold til det samlede vareindkøb, som det enkelte medlem havde foretaget. Kun medlemmerne kunne købe varer i brugsforeningen, og de påtog sig samtidig et personligt solidarisk ansvar for foreningens økonomiske forpligtelser. På tilsvarende måde forholdt det sig med de mange produktions- og salgsforeninger, som efterhånden dukkede op.

Efterhånden som tiden gik, voksede den kooperative virksomhed langt ud over disse primitive rammer, og de karakteristiske momenter — personlig tilknytning til en snæver og over for omverdenen afgrænset medlemskreds med solidarisk ansvar — trådte stærkt i baggrunden. Ikke mindre